

woning het badkostuum hebben aangetrokken en daarover een zwierigen mantel. Als deze meerminnen wat in het zilt sop hebben gesparteld, leggen ze zich zonder zich om iemand te bekommeren in het zand te drogen met badpak en al en wanneer ze dan half gebraden zijn, gaan ze heen gelijk ze gekomen zijn.

Uit een en ander blijkt, dat het strandleven in Amerika — want ook andere badplaatsen vertoonden een zelfde beeld — veel ongegeneerder is dan bij ons. De zedelijkheidspolitie hier zou veel van wat daar gezien wordt, stellig niet gedoogen. Gelukkig komt men ook in Amerika zelf tegen excessen op. In Santa Cruz, aan de kust van de Stille Zuidzee, las ik b.v., dat het dames niet geoorloofd is in badkostuum het hotel te verlaten. Het zal echter noodig zijn, dat de conscientie van het publiek nog meer wakker wordt geschud.

Aan den anderen kant mag echter ook niet verzwegen, dat het strandleven er minder geraffineerd is dan bij ons. De flirt, die in Europeesche zeebadplaatsen het strandleven verpest, schijnt mij daar veel minder voor te komen. Het viel mij op, dat de heeren veel minder notitie namen van de dames, ook van die, die zich gewaagd gekleed hadden, dan ten onzent.

Blijft het strandleven, zooals zich dat de laatste kwarteeuw in de voornamste zeebaden van Europa ontwikkeld heeft, een haard van ongerechtigheid, ook in Amerika dreigen er gevaren, al mag het publiek, naar ik van bevoegde hand las, er sexueel sterker zijn.

Ocean Grove en Asbury Park zijn bijna twee uitersten vlak bij elkaar.

Maar de ingetogenheid van Ocean Grove is niet bij machte tegenwicht aan te brengen tegenover het mondaine van Asbury Park.

De lichtzinnigheid van een café-chantant wordt niet geneutraliseerd, doordat het tegen een kerk is aangebouwd.

Dan — Amerika is vol uitersten.

Overgangen, middenschakels worden heel vaak gemist.

En om nu nog iets van de terugreis te vertellen.

De weg slingerde zich om de paleizen van den geldadel. Aristokraten willen de bewoners niet heeten. Toch zwaaien ze binnenshuis den scepter over een kleine hofhouding en regereen ze buitenshuis niet zelden de markt. Hun eereitel „demokraat“ en hun werkelijke positie vormen vaak weer uitersten.

Waarmee ik echter niet wil beweren, dat de Amerikaansche democratie slechts schijn is.

#### Langs den Hudson.

Een tocht langs den Hudson mocht natuurlijk op het program niet ontbreken.

De Amerikaan is trotsch op deze rivier.

En niet ten onrechte.

Waar in Europa vindt men haar wedergade?

Van honderd kanten tegelijk zal men mij antwoorden: en de Rijn dan? Daar kan toch de Hudson niet tegen op?

Is waar ook, men heeft den Hudson the American Rhine genoemd. Ongelukkiger kwalifikatie had men wel niet kunnen bedenken. Waarschijnlijk heeft de reklame dien naam verzonnen. In ieder geval heeft ze hem geëxploiteerd en hem gesuggereerd. De Amerikaan, die nooit „den plas“ overstak denkt nu: zoo ziet de beroemde Rijn er ongeveer uit. En de Europeaan, die in Duitschland heeft gereisd, zoekt naar punten van overeenkomst en verschil.

Wil men per se Rijn en Hudson in één adem noemen, dan moet men naar Katwijk gaan, waar de eerste zich ontlafte in de Noordzee. Daar zit haast geen stuwijng meer in het water. De klaterende bergstroom is een moe riviertje geworden. Maar vergelijk daarmee, hoe de Hudson in zee valt. Hij heeft in zijn loop zijn fierheid en waardigheid bewaard.

Het gaat toch waarlijk niet aan het stukje Rijn van Bingen tot Bonn voor den Rijn uit te geven! De jmieke schoonheid van dat deel te betwisten zou blijf geven gnarne in de contramane te willen zijn. Maar de Hudson is over heel zijn lengte met majesteit bekleed. Men bazele niet over den Rijn als over „den grootvorst van Europa's stroomen“. Dan kan men beter vertrouwelijker benaming voor hem uiten. Daarbij dringt zich vanzelf het oude „vader“ Rijn aan u op. Vader Rijn! Ja, zoo is 't goed. Maar dan daartegenover: koning Hudson!

Men kan ook per passagierschip den Hudson opvaren. Prachtige booten, in den trant van de mooiste schepen der Alkmaarder Pakket, maar dan veel grootscher van afmeting en weelderiger van inrichting, staan u daarvoor ten dienste en gij kunt b.v. tot Albany, het oude fort Orange meevaren. Of naar men mij vertelde, is de tocht in omgekeerde richting nog meer aan te bevelen.

Maar dan loopt ge weer gevaar, dat gij u een boottochtje op den Rijn in de nabijheid van Remagen herinnert en ge zoekt naar ruïnes, naar een Loreley, naar een Muizentoren en vindt die natuurlijk niet. Tien tegen een, dat ge dan zegt: 't valt me toch tegen. Daarenboven maakt de Hudson niet zulke knusse kronkelingetjes, maar is overal breed in zijn gebaar. Hij sluit het doorsicht niet telkens af; maakt van de plaats, waar ge u

bevindt, geen ruime kamer, welke u den uitroep ontlokt: wat is het hier toch gezellig. Doch hij opent voor u echt op z'n Amerikaansch mijlenlange vergezichten.

Ik geloof dan ook, dat de Hudson in harmonie hiermee, op z'n Amerikaansch bereisd moet worden. Niet met de langzame salonboot, maar met den mijlenvreter, de auto. Een der vrienden uit de omgeving van Paterson had voor mij dit tochtje georganiseerd. Zelf zat hij aan het stuurrad. En ondanks zijn zeventig jaren, toonde hij zich een meester in het automobielrijden. Hij hield van een vaartje. Maar alle wendingen voerde hij met vaste hand uit. De snelheid (die vanzelf daar niet het gevaar oplevert als in ons dichtbevolkte Nederland) belette niet de schitterende rotspartijen, die door het aanleggen van den beroemden Storm King Highway zijn onthuld, gretig in zich op te nemen. De dichtbeboscchte heuvelenrij aan den anderen oever met afwisselende loovertinten, de groene Hudson, de blauwe hemel, de roodgeplekte grijze rotsen gaven een zeldzamen kleurenrijkdom te genieten.

Bij den Mount Beacon werd gestopt. Hoog is deze berg niet. Slechts 1400 voet. Daarenboven maakte een kabelspoor de bestijging gemakkelijk. Men had trouwens geen keus. Want noch voetpad noch autoweg viel te ontdekken om naar boven te komen. De oevers van den Hudson zijn nog niet in kultuur gebracht. Op vele plaatsen rijdt men langs echte wildernissen, wat voor den onvervalschen natuurliefhebbers geen geringe attractie uitmaakt. Bovenop den Mount Beacon staat een restaurant en een monument. Deze „berg“ heeft in den Vrijheidsoorlog een groote rol gespeeld. Daar werden de signaalyren ontstoken, die tot bij New-York werden gezien.

Heel de Hudson is vol historische herinneringen. Alleen op weinige plaatsen, w.o. dan de Mount Beacon, werd die herinnering in steen vastgelegd. De Amerikaan gunt zich blijkbaar nog niet den tijd historische punten tegen de vergetelheid te beschermen. Hij leeft meer in het heden en de toekomst, dan in het verleden. Wanneer echter zijn land meer bevolkt zal zijn, dan zal hij den drang om het verleden op te graven, niet kunnen weerstaan. En dan... wie weet, zal ook de Hudson worden het middelpunt van sagen. Of zouden onder de Indianen geen vertellingen voortleven van het mysterieuse, dat hun voorvaderen eens aan den Hudson waarnamen?

Een andere plaats, waarvan de historie bewaard bleef, ligt aan den overkant. Het is Westpoint. Thans verrijzen daar de gebouwen van de Militaire Akademie. Toen wij over de exercitievelden reden werden er juist mannējes in flatterende uniformen gedrid. Maar nu de historische gedenkwaardigheid. Te Lintum verhaalt in zijn „Geschiedenis van het Amerikaansche Volk“: „Plotseling, in den zomer van 1780, kwam hierbij nog het schandelijke verraad van den generaal Arnold, den Amerikaanschen Remmenberg. Arnold, een der meest vertrouwde vrienden van Washington, had het commando verkregen over het fort West Point, even boven het nog steeds door de Britten bezette New-York. In de buurt daarvan bij Stony Point had hij op zeker avond in September een geheime samenkomst met den Engelschen officier André. Deze werd echter op den terugweg gevangen genomen en hij hem vond men de bewijzen van het beraamde verraad. West Point bleef behouden. André werd opgehangen, maar Arnold wist naar New-York te ontvluchten. Wat de oorzaak van zijn treurige daad aangaat, moet men blijkbaar vragen: „oh est in femme“. Hij was kort tevoren getrouwd met een koningsgezinde Amerikaansche.“

Wij kunnen nog dieper in het verleden terugtreden. Onze oude Hollandsche kolonisten hebben den Hudson „druk bevaaren“, hebben aan zijn oevers menigen voetstap staan. Die voetstappen zijn echter veelszins uitgewischt.

Wanneer zal er een volledige geschiedenis van de Nederlanders in Noord-Amerika worden geschreven?

Dan zou de Hudson voor ons nog blijder stroomen.

Doch ook nu reeds voelt gij den band met het verleden trekken.

Er hangt een Hollandsche lucht over den Hudson.

#### Het Lange Eiland.

Ook daarover maakte ik een autotocht.

Ik geloof niet, dat vele bezoekers uit den vreemde dit doen. Maar voor onze landgenooten, die onder de bekoring der historie leven, is het bijzonder interessant.

Ook hier komt ge onze voorvaderen op het spoor. Brooklyn, het oude Breukelen, geeft reeds een eerste aanwijzing. En wanneer men langs de door boomarmen overwelfde lanen het binnenland indringt, leest ge in de dorpen menigen Hollandschen naam. Bijbelsche dorpsnamen als Jericho en Babylon doen ten deze ook iets vermoeden. Long Island, tegen New-York aangedrukt, dicht bevolkt, gaat ten laatste in een wildernis van struikgewas over. Het draagt de rijk gestoffeerde villa's van kapitalisten, maar op Jericho en Babylon aan heeft het ook plaats voor sobere, soms schamele woning.

Het heeft overvloed van zuivere lucht, overvloed

van visch en vischgelegenheid in de sierlijke gekromde bays (baaien), overvloed van klein wild. Aan een van die bays, Oysterbay, had Roosevelt een geliefkoosd buitenverblijf.

Niet ver vandaar ligt hij ook begraven.

Ik bracht, gelijk gebruikelijk is, een korte pelgrimage aan zijn graf.

En ik vernam, hoe het laatste van zijn leven al meer uit de volksheugenis uitsijlt.

Hoe men hem thans onder de miskenden telt.

Hoe men hem in vele kringen op deze wijze wil rehabiliteeren: De grootste president der Vereenigde Staten was Lincoln, maar onmiddellijk na hem komt Roosevelt.

Hoe men in Roosevelt steeds meer ontdekt het zuivere type van den modernen Amerikaan.

HEPP.

#### GEESTELIJKE ADVIEZEN.

Onze lezeres J. H. te A. vraagt licht over een viertal teksten die haar niet duidelijk zijn. Zij plaatst me daarmee voor de gedurig terugkerende kwestie: al of niet behoorende tot m'n rubriek? 'k Zal er me maar niet door laten ophouden en de vraagster het gewenschte licht trachten te ontsteken.

Haar eerste vraag geldt Matth. 10:23, het woord des Heeren Jezus tot de twaalf: „Wanneer ze u dan in deze stad vervolgen, vliedt in de andere, want voorwaar zeg ik u, gij zult (uwo reis door) de steden Israëls niet geëindigd hebben, of de Zoon des menschen zal gekomen zijn.“

J. H. vraagt hierbij: welke komst van den Zoon des menschen hier bedoeld mag zijn, en aan welke reis der Apostelen door de steden Israëls Jezus hier gedacht mag hebben.

Wij het antwoord op de eerste vraag afhangt van dat op de tweede, zullen we met de tweede moeten beginnen. En die ontvangt voldoende licht uit wat voorafging. Christus heeft zijn jongeren last gegeven, het Evangelie des Koninkrijks te verkondigen in de steden en de dorpen van het Joodsche land. Hij heeft hen daarbij voorbereid op haat en vervolging, en hen vermaand tot volharding. Zoo hevig zal de vervolging zijn, dat ze gedurig gedwongen zullen kunnen worden, de vlucht te nemen. Volharding zullen ze dan hierin moeten betoonen, dat ze het werk niet opgeven, maar, als de ééne stad hen uitdrijft, in de andere den arbeid voortzetten. De reis door de steden Israëls, waarvan de Heere spreekt, is dus de tocht dien ze, ter volbrenging van den pas gegeven last, gereed staan te ondernemen. En wat er dan volgt: dat ze dien tocht niet ten einde zullen gebracht hebben, of de Zoon des menschen zal gekomen zijn, moet dan, blijkens het redegevend voegwoordje „want“ waarmee het wordt ingeleid, hen bemoeigen met de dubbele verzekering, dat hun volharding op niet al te langdurigen proef zal worden gesteld; en dat er, zoolang ze hun taak niet volbrachten en dus behoefte zullen kunnen hebben aan nieuwe wijkplaatsen, altoos nog toevluchtsoorden voor hen open zullen staan. Waarborg voor het een en het ander is hun dan de belofte der spoedige komst van den Zoon des menschen.

Met zijn komst waarvan Hij hier spreekt, moet Jezus derhalve bedoeld hebben: een komen nog bij het leven zijner jongeren en zelfs nog vóór de voleinding van hun arbeid onder de Joden.

Aan zijn wederkomst ten jongsten dage kan Christus daarbij dus niet gedacht hebben. Hij moet op het oog zijner jongeren, en zelfs nog vóór de voleinding van de zijnen. Als we ons nu herinneren, hoe de Heere in de laatste gesprekken met zijn jongeren vóór zijn lijden en sterven, van de komst des Heiligen Geestes sprak als een weer tot hen komen van Hem-zelf (Joh. 14:18—21 en vs. 23), is het ons duidelijk dat Hij van de uitstorting des Geestes op den Pinksterdag sprak. En we verstaan, hoe Hij daarmee zijn discipelen tegenover de ontzaglijke taak, die hen wachtte, en den fellen tegenstand, waarop ze bij de vervulling ervan zouden stuiten, troosten kon. Want de Heilige Geest zou hun niet alleen Getuige zijn van de verhooging hun Heeren aan Gods rechterhand tot heerschappij over alle dingen, ook over het vijandige en hen vervolgende Jodendom; maar Hij zou hen ook „aandoen met kracht uit de hoogte“, en hun geloof tot een wereldverwinnend geloof maken.

De tweede vraag geldt het woord van den Apostel Paulus in 2 Cor. 4:12: „Zoo dan, de dood werkt wel in ons, maar het leven in alieden“. Het is J. H. niet duidelijk, hoe „terwijl hij-zelf toch zoowel als de Corinthiërs“ in Christus was, de Apostel kan zeggen, dat in hem de dood werkt.

De vraagster heeft bij dezen dood dus gedacht aan den geestelijken dood. En, inderdaad, het zou niet te verstaan zijn, hoe de Apostel kon zeggen, dat die nog wel in hem, maar niet meer in de Corinthiërs werkte. Eoch het onmiddellijk voorafgaande: „Want wij die leven, worden altijd in den dood overgegeven om Jezus' wil, opdat ook het leven van Jezus in ons sterfelijk vleesch zoude geopenbaard worden“, bewijst, dat de Apostel een geheel anders doodswerking op het oog had. Hij dacht erbij aan de verdrukkingen en de vervolgingen die hem overkwamen. Daarin had hij gemeenschap aan de vernedering en den dood van Christus. En ze overkwamen hem in zoo overstelende mate, ten dienste van de geloovigen, ook van de Corinthiërs, n.l. opdat in hun geestelijken wasdom het leven van Christus geopenbaard zoude worden.

Het is om die tegenstelling tusschen wat hem overkomt om hennentwil, en hūn tebeurt valt als vrucht van zijn moeievollen arbeid, zoo scherp mogelijk te doen uitkomen, dat de Apostel zegt: „Zoo dan, de dood werkt wel in ons, maar het leven in alieden“.

In de derde plaats wordt gevraagd, hoe het woord des Apostels in 2 Cor. 5:13: „Want hetzij dat wij uitzinnig zijn, wij zijn het Godo“, te verstaan mag zijn; daar toch uitzinnigheid wel nooit tot Gods eer kan zijn.

Dat laatste is stellig volkomen juist. Doch dat be-

wijst dan ernst, maar al telfe en had, en w zijn gezag te breken. de bewerin Een pogin den iver i De Apostel legging wa lijk hebben ljd er een De toe Mej. H. m gend numi Vreeland

#### UIT

Ernstig

De gepu uitsluitinge Aan het gegeven, is

De om deze nit afgeleid, aantal n uit de b van het loren, gij geweest. textiellnd miljoen eenig vo werden g Uit om aantal ge in elk d in 1914— uitgeslote vermoede in een d

gem. 1

gem. 1

In teg ren ston in het u het karak verhoogd

De meeste bouwbedrijf en Zuid-Hol

Wie kan hiervan is? gebracht?

Meest 192 het zoo v belasting m ondergang v

De statisti stakingen en veel niet. V in hoeveel g

wierp, zoude eenigszins in

Vermoed k het grootste zal hebben.

Tegen ha den gewaar

Toch moet tot minder a

De regceeri Het is ech zijn nog ste

Hoe afkeer economisch

gegeven, zou mogen worde

Wat echter worden, is b

Onze Christ ben hierlegen

Mochten zij schappelijke overleg trider

De antithes Ze werkt r

Ze worde Daaron be nemers elkan

0

0

0

0

de sierlijke ge-  
n klein wild.  
had Roosevelt  
ven.  
en korte pel-  
in zijn leven  
t.  
iskenden tell-  
p deze wijze  
dent der Ver-  
onmiddellijk  
r ontdekt het  
erikaan.  
HEPP.

over een viertal  
zij plaatst me-  
kwestie: al of  
der me maar  
agster het ge-

23, het woord  
meer ze u dan  
andere, want  
oor) de steden  
des menschen

den Zoon des  
an welke reis  
Jezus hier ge-

ig afhangt van  
tweede moeten  
licht uit wat  
last gegeven,  
ondigen in de  
land. Hij heeft  
olging, en hen  
de vervolging  
annen worden,  
ze dan hierin  
opgeven, maar,  
lers den arbeid  
raels, waarvan  
te, ter volbre-  
staun te onder-  
lien locht niet  
Zoon des men-  
kens het rede-  
het wordt in-  
le verzekering,  
rigen proef zal  
hun taak niet  
en hebben aan  
hsoorden voor  
het een en het  
komst van den

kt, moet Jezus  
g hij het leven  
volcinding van

e kan Christus  
zet op het oog  
volcinding van  
hoe de Heere  
jongeren voor  
heiligen Geestes  
an Hem-zelven  
s duidelijk dat  
en Pinksterdag  
zijn discipelen  
rachttre, en den  
svulling ervan  
Heilige Geest  
de verhooging  
it heerschappij  
a en hen ver-  
ook „jundom  
tot een wereld-

in den Apostel  
te dood werkt  
Het is J. H.  
zoowel als de  
el kan zeggen.

is gedacht aan  
daad, het zou  
on zeggen, dat  
de Corinthiërs  
de: „Want wij  
vergeven om  
us in ons ster-  
C), bewijst, dat  
erking op het  
kkingen en de  
rin had hij ge-  
den dood van  
overstelpende  
van de Corin-  
dom het leven  
in.

wat hem over-  
als vrucht van  
ogelijk te doen  
dan, de dood  
ieden”.

oe het woord  
hetzij dat wij  
verstaan mag  
oort tot Gods

wijst dan ook, dat de Apostel hier niet spreekt in vol-  
ernst, maar ironisch. Uit de Corinthiërsbrieven blijkt, wat  
al te veel en bitter tegenstanders de Apostel te Corinthe  
had, en wat al ongerijnde dingen ze hem nagaven, om  
zijn gezag en invloed bij de geloovigen van Corinthe  
te breken. En tot die boze naspraak behoorde nu ook  
de bewering, dat hij af en toe niet wel bij zinnen scheen.  
Een poging, zooals we begrijpen, om de geestdrift en  
den ijver des Apostels in een belachelijk licht te stellen.  
De Apostel acht deze lasterpraat geen woord van weer-  
legging waard. Laat hen, die het beweren, zegt hij, ge-  
lijk hebben. Nu, dan is de uitzinnigheid, waaraan ik  
lijd er eene om Gods wil en tot Gods eer.

De toelichting van den vierden tekst waarvan  
Mej. H. me verklaring vroeg, bewaart ik voor een vol-  
gend nummer.

Vreeland.

FERNHOULT.

## UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN.

### Ernstige verliezen.

De gepubliceerde statistiek over werkstakingen en  
uitsluitingen gedurende 1924 geeft veel te denken.

Aan het Maandschrift, door het Centraal Bureau uit-  
gegeven, is het volgende ontleend:

De omvang der beweging in dat jaar, voor zoover  
deze uit het aantal verloren arbeidsdagen kan worden  
afgeleid, kan nog niet worden vastgesteld, daar dit  
aantal nog niet volledig bekend is. Intusschen blijkt  
uit de beschikbare gegevens, dat binnen de grenzen  
van het kalenderjaar 1924 meer arbeidsdagen ver-  
loren gingen dan in eenig ander jaar het geval is  
geweest. Alleen als gevolg van het conflict in de  
textielindustrie toch gingen in 1924 reeds ruim 2,7  
miljoen arbeidsdagen verloren, d.i. meer dan in  
eenig voorgaand jaar voor alle geschillen te zamen  
werden geleid.

Uit onderstaande voorloopige cijfers blijkt dat het  
aantal geschillen in genoemd jaar kleiner was dan  
in elk der jaren 1919—1923 en gemiddeld per jaar  
in 1914—1918. Evenmin was het aantal slakkers  
en uitgesloten (hoewel voorloopig vastgesteld en dus  
vermoedelijk te laag) groot; het was zelfs kleiner dan  
in een der jaren na 1916.

|                | Stakingen<br>en uit-<br>sluitingen. | Slakkers<br>en uit-<br>gesloten. | Betrokken<br>onder-<br>nemingen. |
|----------------|-------------------------------------|----------------------------------|----------------------------------|
| 1924           | 237                                 | 25.800                           | 1108                             |
| 1923           | 289                                 | 56.400                           | 1455                             |
| 1922           | 325                                 | 44.000                           | 3371                             |
| 1921           | 299                                 | 47.700                           | 2430                             |
| 1920           | 481                                 | 66.500                           | 3014                             |
| 1919           | 649                                 | 61.700                           | 4935                             |
| gem. 1914—1918 | 317                                 | 24.000                           | 1379                             |
| gem. 1901—1913 | 184                                 | 16.000                           | 677                              |

In tegenstelling met de drie voorgaande ja-  
ren stonden in 1924 de meeste conflicten niet langer  
in het teeken van afweer, maar droegen veeleer  
het karakter van aanvalsestakingen. De eisch „loons-  
verhoging” kwam in 1924 in overwegende mate voor.

De meeste stakingen en uitsluitingen kwamen in het  
bouwbedrijf voor. De centra lagen in Noord-Holland  
en Zuid-Holland.

Wie kan berekenen hoe groot het kapitaalverlies  
hervan is? Hoeveel armoede dit over gezinnen heeft  
gebracht?

Moest 1925 het record van 1924 verbeteren(?) en  
het zoo voortgaan, zoo zou geen bezuiniging en  
belasting meer helpen, maar zou onze oconomische  
ondergang verzekerd zijn.

De statistiek kan natuurlijk niet uitwijzen, hoeveel  
stakingen en uitsluitingen rechtvaardig waren en hoe-  
veel niet. Wanneer alleen kon gepubliceerd worden,  
in hoeveel gevallen het syndikalisme de lont in het krui-  
wierp, zouden we tot het peilen der morele verliezen  
eenigszins in staat zijn.

Vermoed kan wel worden, dat het syndikalisme voor  
het grootste deel aan dit verlies van werkdagen schuld  
zal hebben.

Tegen het syndikalisme kan niet ernstig genoeg wor-  
den gewaarschouwd.

Toch moeten er nog op andere middelen gezonnen  
tot minder drastische bijlegging van geschillen.

De regeering biedt rijksbemiddeling aan.

Het is echter de vraag, of zij niet genoodzaakt zal  
zijn nog sterker in te grijpen.

Hoe afkeerig we ook zijn van dwang, wanneer ons  
oconomisch leven aan de anarchie zou worden prijs-  
gegeven, zou daartegen zeker met dwingende macht  
mogen worden opgetreden.

Wat echter in den weg van overtuiging bereikt kan  
worden, is honderd maal meer waard.

Onze Christen-werkgevers en Christen-werknemers heb-  
ben hietegenover een zeer verantwoordelijke taak.

Mochten zij die taak meer en meer als een gemeen-  
schappelijke beschouwen en daartoe met elkander in  
overleg treden.

De antithese bestaat niet alleen op politiek gebied.  
Ze werkt naar het sociale terrein door.

Ze worde ons van revolutionaire zijde opgedrongen.  
Daarom behooren onze Christenwerkgevers en -werk-  
nemers elkander te zoeken.

HEPP.

## OPVOEDING EN ONDERWIJS.

### Groote kinderen en groote daden.

Het komt nogal eens voor, dat ouders verlegen  
zijn, min of meer verlegen zijn althans, met hun  
groote kinderen.

Zie, zoolang ze klein zijn, dan gaat het nog.  
Maar wanneer ze grooter worden, dan komen er  
zooveel moeilijke gevallen. Dan vermeerdert het  
getal van de vragen, die ze doen, dan worden die  
vragen al moeilijker, dan komt er al meer gevaar,  
dat de ouders hun kinderen niet meer zullen „hou-  
den”, dan is er telkens weer een oogenblik, waarin  
vader slechts met moeite zijn overwicht kan hou-  
den, en waarin moeder, niet dan met eenigen steun  
van vader, een hêel klein bewijsje van verbazing  
over zooveel eenvoudigheid en gebrek aan levens-  
wijsheid, met moeite kan terugdringen uit den glim-  
lach harer kinderen.

De kinderen worden groot — dat beteekent heel  
dikwijls in het leven van onze ouders een zucht:  
„we kunnen niet meêkomen — we verliezen ons  
respect”.

Dit feit is niet te loochenen.

En misschien is dat wel steeds een weinig zoo  
geweest. Maar in onzen tijd, die zich zoo buiten-  
gewoon snel ontwikkelt, wordt het verschil in le-  
vensopvatting tusschen het volgend geslacht en  
het vorige maar al te dikwijls heel sterk gevoeld.  
Onder levensopvatting behoeven we dan nog niet  
te verstaan de houding tegenover God en gods-  
dienst in de eerste plaats; maar er is over het  
gemeen bij het geslacht, dat thans zoo ongeveer  
tusschen de vijftien en de vijftienvig jaar is,  
in velerlei opzicht een andere kijk op de wereld  
rondom. Men waaigt meer dan voorheen, men is  
veel meer vertrouwd met de cultuurmogelijkheden,  
en men is meer aangelegd op een leven naar buiten  
toe, dan op een leven meer binnenwaarts.

Daarin ligt iets, dat zijn goede zijde heeft.  
Ons Calvinistisch volk heeft in de laatste tien-  
tallen jaren zich leeren richten op de dingen, die  
niet rechtstreeks kerk of school betreffen óók —  
en zoo langzamerhand wordt dat een soort tweede  
natuur. Maar nu komt er bij onze jonge menschen  
vooral een zich anders oriënteeren tegenover de  
wereld rondom. En daarmee hebben ouders maar  
al te dikwijls hun moeilijkheden.

Wat we nu van „de wereld” hebben te denken,  
daarover hopen we binnenkort in een andere  
rubriek te handelen. Daarover gaat het hier niet.  
Maar ter aanduiding van de moeiten, die er met  
de „groote kinderen” zijn, moesten we wel even  
deze kwestie aanroeren.

Goed — onze kinderen denken anders over de  
dingen rondom, dan de ouders.

Daarin is ook een gevaar. Somwijlen is het ook  
de schuld der ouders.

Maar op 't oogenblik hebben we op het oog,  
die gevallen, waarin de ouders de moeilijkheden  
wel heel zwaar gevoelen, zonder dat er nu bepaald  
van een foutieve of zondige houding kan worden  
gesproken bij hen. Met een voorbeeld zij onze  
bedoeling duidelijk gemaakt.

Daar is een ouderpaar, dat alles voor een zoon  
b.v. doet. Zij geven zich met volle liefde, en de  
verhouding laat dan ook niets te wenschen over.  
Maar op zeker moment krijgt in een gesprek vader  
opeens een eigenaardig gevoel. Zijn zoon praat  
werkelijk over iets, waarop de vader steeds een  
anderen kijk heeft gehad. En vader weet, dat zijn  
zoon wel degelijk met de opvatting van vader op  
de hoogte was. Maar ondanks dat schijnt het wel,  
alsof zoonlief nu min of meer opzettelijk laat uit-  
komen, dat hij heel goed een andere opinie durft  
hebben dan vader. Heel éven doet dat vreemd  
aan. En hij geeft min of meer schuchter zijn meening  
te kennen, dat hij steeds een andere opvatting  
was toegedaan. Pas nu op. Nu dreigt er een con-  
flict. Wanneer zoonlief nu werkelijk zich geeft naar  
vaders wil, dan zal hij de mogelijkheid van onge-  
lijk onmiddellijk erkennen. Maar zulke ideaal-kin-  
deren zijn zeldzaam. En dikwijls gebeurt het, dat  
inderdaad de zoon een beteren kijk heeft dan vader.

Ook al zal dat laatste veeleer uitzondering dan  
regel blijken. Het kan toch bij de zoo oneindig  
vele gevallen meermalen voorkomen. Hebt ge nu  
te doen met een driftigen vader, dan dreigt het  
conflict; hebt ge te doen met een spoedig in zijn  
vadereer en vaderliefde gekrenkten vader, dan kan  
stille, soms stugge, zwijgzaamheid het gevolg zijn.  
En ook daarmee is een conflict gekomen. Twee  
mogelijkheden zijn er dan. Moeder trekt partij voor  
haar zoon of moeder trekt met vader op, maar  
merkt een paar dagen later, dat zoonlief ook haar  
opvatting wel ietwat minachtend behandelt.

Wanneer er nu bij ouders werkelijk de vreeze  
Gods aanwezig is, dan beteekent zulk een houding  
van een kind dikwerf ook ernstige zorg.

Immers waar gaat het heen met het kind? Is er  
geen gevaar, dat dit optreden de eerste stap is op  
den weg naar het verderf, en bestaat niet de moge-  
lijkheid, dat er op deze wijze niet alleen verwij-  
dering komt tusschen ouders en hun kind, maar  
ook tusschen hun kind en de hen dierbare be-  
ginselen, en, dat is dan vaak hetzelfde, tusschen  
hun kind en hun God?

Inderdaad zijn de jonge menschen in de bespro-  
ken periode dikwerf in gevaar. Inderdaad wordt er,  
zéer terecht, meer dan eens een bange klacht ver-  
nomen: we kunnen onze kinderen niet „baas”  
worden. Niet alsof ze niet gehoorzaam zijn, maar  
het besef van geestelijke meerwaardig-  
heid ontbreekt ten eenenmale.

Hoe moet nu in zulke gevallen de houding van  
de ouders zijn?

Wel — behalve het vele andere, dat te zeggen  
zou zijn, en dat we later in deze rubriek nog wel  
eens hopen te bespreken — merken we nu slechts  
dit op: ouders, groote kinderen vragen  
van u groote daden.

Wat we daarmee bedoelen?

Wel, in de eerste plaats dit, dat groote kinderen  
ook van u vragen, dat gij groot zijt.

Zeker, we weten wel, dat een christen alleen groot  
kan zijn door genade. En dat is het dan ook pre-  
cies. Die grootheid, die wij door genade kunnen  
ontvangen, moet tegenover de „grootheid van groo-  
te kinderen” ook de kracht van de ouders zijn.

Wanneer toch een vader of een moeder mee-  
nen, dat zij hun figuur alleen kunnen handhaven  
door een houding aan te nemen, alsof zij alles  
weten, en alles beter weten dan de jongere men-  
schen, dan zijn ze in waarheid klein. Want maar  
al te vaak wordt zulk een houding ingegeven door  
eigenliefde en door zucht tot zelfhandhaving, —  
tot zelfhandhaving als menselijk individu, niet tot  
zelfhandhaving als liefdevol opvoeder.

Ware grootheid is eerlijk. En de houding jegens  
de kinderen eischt dan ook een groote eerlijkheid  
omtrent zichzelf en omtrent de motieven, die het  
leven beheerschen. Nimmer mag een vader of  
moeder denken, dat het respect, dat een kind voor  
hen heeft, afhangt van hetgeen vader of moeder  
denkt of weet; het respect van het kind wordt  
door geheel andere kwesties beheerscht. Anders  
zou een geleerd kind van eenvoudige ouders nim-  
mer voor die ouders eerbied kunnen hebben. Maar  
juist het feit, dat dit zoo dikwijls anders is, bewijst  
reeds, dat eerbied voor de ouders bij het kind  
gewekt wordt door andere oorzaken en motieven.  
Een kind heeft niet allereerst eerbied voor wat  
vader of moeder zijn, maar voor „wie ze zijn”.

Wie ge zijt — dat beheerscht hier de kwestie.

Daaruit volgt, dat ouders zich waarlijk niet be-  
zorgd behoeven te maken omdat zij de mindere in  
kennis of de mindere in levenswijsheid van hun  
kinderen blijken. In den voortgang, vooral in den  
snellen voortgang (dat beteekent tegelijk ook vaak  
een achteruitgang) eener cultuur, is dat veeleer een  
vrij normaal verschijnsel.

Maar dan moeten ze daarom niet denken, dat  
ze nu hun invloed op hun kinderen wel zullen  
verliezen. Verre vandaar!

De invloed is een kwestie van de daad.

Een kwestie van de groote daad.

En de groote daad is de daad des geloofs, de  
daad van een godgewijld leven.

Meer dan ellenlange gesprekken, meer dan een  
betoog, dat den jongen of het meisje overbluft,  
heeft de toewijding van een leven des geloofs in-  
vloed op de richting, waarin straks het jonge hart  
zal gaan.

Dit is een groote troost, ook voor eenvon-  
dige ouders. Maar tevens legt het aan hen, die  
kinderen van den Heere ontvingen, een dure roe-  
ping op. Immers zij weten, dat zij tot hun kin-  
deren, vooral tot hun oudere kinderen, elke seconde  
van hun leven spreken door de daad.

De handhaving van de ouderreer is alzoo een zaak  
van handhaving van de christelijke levenshouding.

Maar onmiddellijk volgt hieruit dan, dat steeds  
elke afwijking van het jonge mensch met liefde  
moet worden tegemoet getreden. Niet in een  
Eli-houding. Dat is de bedoeling allerminst.  
Maar ook bij de bestraffing kan het trillen van  
het warme ouderhart worden gevoeld.

En wanneer het blijkt, dat de jonge menschen  
hun ouders in menig opzicht vooruit zijn (en daar-  
over handelen we nu toch feitelijk!), wel, laten dan  
de christen-ouders toonen, dat zij hun kinderen  
steeds vooruit zijn in de liefde, de toewijding, de  
levensovergave. Laten ze toonen, dat zij bij alles  
hun grootste kracht vinden in het gebed, het  
gebed óók voor hun kinderen.

De eenvoudige vroomheid, dat is de groote daad,  
waarom kinderen hun ouders steeds het meest  
zullen eeren.

En eerbied voor de ouders beteekent in vele ge-  
vallen ook eerbied voor de beginselen der ouders.  
Beteekent ook liefde tot den God der ouders.

De Heere werkt middellijk. Hij doet dat door  
groote daden. Daden, die bij de menschen van  
deze wereld niet worden geacht. Maar die toch  
ingrijpen in het hart van onze jonge menschen.

Ouders, gij behoeft uw kinderen niet te verliezen.

Als uw hart hen maar vasthoudt. Vasthoudt voor  
den troon van God.

Dan blijft het respect en de eerbied voor U.  
Ook al verbergt zich die somwijlen achter een  
ruwen holster.

En er is hope, dat zoo, in den weg der middelen,  
ook de eerbied voor het Woord van onzen God  
komt of blijft.

J. WATERINK.

## LITERATUUR EN KUNST.

### De Boeddhistische Christus.

III.

Dat we met den naam van Frederik van Eeden  
hier wel het allereerst voor den dag komen, vindt